

Franciszek Longchamps de Bériér

Sprawozdanie z międzynarodowej sesji naukowej pt. "Prawo Rzymskie a współczesność", Warszawa-Popowo, 3-5 grudnia 1994

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawnohistoryczny 38/3-4, 255-256

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sprawozdanie z międzynarodowej sesji naukowej
pt. *Prawo Rzymskie a współczesność*
Warszawa – Popowo, 3 – 5 Grudnia 1994

W dniach od 3 do 5 grudnia 1994 roku odbywała się w Warszawie międzynarodowa sesja naukowa pt. *Prawo rzymskie a współczesność* zorganizowana przez Rektora Uniwersytetu Warszawskiego, Przewodniczącą Komitetu Nauk o Kulturze Antycznej PAN, Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UW oraz Dyrektora Instytutu Historii Prawa UW. Tytuł sesji nawiązywał do ostatniej książki zmarłego 3 kwietnia 1994 roku profesora Henryka Kupiszewskiego, którego pamięci poświęcono tę sesję.

Konferencję otworzyli Rektor UW prof. Włodzimierz Siwiński oraz Przewodnicząca Komitetu Nauk o Kulturze Antycznej PAN prof. Anna Sadurska. Obradom pierwszego dnia, całkowicie poświęconego osobie profesora Henryka Kupiszewskiego, przewodniczył prof. Józef Modrzejewski – Mèlèze (Paryż). Jako pierwszy zabrał głos prof. Władysław Kupiszewski, który pracuje na Wydziale Filologii Polskiej UW. W bardzo ciepły i niezwykle osobisty sposób wspominał on wspólną z bratem naukę w szkole powszechnej i średniej. Lat uniwersyteckich i pracy pod kierunkiem profesorów Rafała Taubenschlaga i Maxa Kaseera dotyczył referat prof. Witolda Wołodkiewicza (UW) – *Henryk Kupiszewski – uomo, romanista, amico*. Prof. Maria Zabłocka (UW) w wystąpieniu *Opere di Henryk Kupiszewski* przypomniała dorobek naukowy profesora Kupiszewskiego. Profesorowie Katarzyna Sójka – Zielińska (UW) i Michał Pietrzak (UW) w referacie pt. *Henryk Kupiszewski – universitaire* mówili o jego szczególnej pozycji na Wydziale Prawa UW jako pedagoga, który miał tradycyjną wizję uniwersytetu jako korporacji uczonych i uczących się.

Po przerwie zabrał głos prof. Okko Berends (Gettingen). Jego wystąpienie pt. *Henryk Kupiszewski und sein romanistisches Werk* dotyczyło pracy profesora Kupiszewskiego jako prawnika romanisty. Prof. Tuglio Spagnuolo Vigorita wygłosił referat *Henryk Kupiszewski e vita scientifica internazionale*. Działalności naukowej profesora Kupiszewskiego w dziedzinie papirologii dotyczyło wystąpienie prof. Ewy Wipszyckiej – Bravo (UW) pt. *Henryk Kupiszewski e Journal of Juristic Papyrology*. Natomiast prof. Jan Zabłocki (ATK) w referacie *Henryk Kupiszewski – professore dell'Accademia di Teologia Cattolica di Varsavia*, mówił o wieloletniej, pełnej poświęcenia pracy profesora Kupiszewskiego w ATK. Pierwszy dzień sesji zakończyło wystąpienie Radcy Ministra Spraw Zagranicznych Leszka Kazany. W referacie pt. *Henryk Kupiszewski – diplomatico* przedstawił on misję dyplomatyczną i międzynarodowe kontakty Henryka Kupiszewskiego jako pierwszego ambasadora III Rzeczypospolitej przy Stolicy Apostolskiej i Suwerennym Zakonie Kawalerów Maltańskich.

Obrady drugiego dnia, które odbyły się w Ośrodku Doskonalenia Kadr Ministerstwa Sprawiedliwości w Popowie, otworzył prof. Hans A n k u m (Amsterdam). Jako pierwszy swój referat pt. *Zum heutigen Stand des römischen Rechts in Polen* przedstawił prof. Marek K u r y ł o w i c z (UMCS – KUL). Autor polemizował z poglądami profesora K u p i s z e w s k i e g o, który uważał, że prawo rzymskie jest przede wszystkim jedną z dyscyplin poznania świata antycznego. Zdaniem prof. K u r y ł o w i c z a jest ono matomiast w pierwszym rzędzie koniecznym wprowadzeniem do dogmatyki prawa cywilnego. W dyskusji wzięli udział profesorowie Reiner S c h u l z e (Münster), Hans W i e l i n g (Trier) i Jan K o d r ę b s k i (UŁ). Następnie prof. Juliusz B a r d a c h (UW) wygłosił referat pt. *La romanitas dans les codifications lituanienes l'époque de la Renaissance*. Przedstawiono w nim sprzeciw obywateli republiki szlacheckiej wobec penetracji polskiego prawa przez elementy prawa rzymskiego – prawa, które dotyczyło systemu obowiązującego w państwie rządzonym przez jedynowładców. Prof. Luigi C a p o g r o s s i – C o l o g n e s i (Roma) wystąpił z referatem pt. *Le origini ottocentesce del comparativismo giuridico*, po czym zabrał głos prof. Tomasz G i a r o (UW – Frankfurt a/M.), który przedstawił referat pt. *Storia e dogmatica nella tradizione romanistica polacca*. W dyskusji uczestniczyli profesorowie Aldo M a z z a c a n e (Neapol), O. B e h r e n s, J. K o d r ę b s k i i L. C a p o g r o s s i – C o l o g n e s i.

Sesji popołudniowej 4 grudnia 1994 roku przewodniczył prof. A. M a z z a c a n e, a jako pierwszy wystąpił prof. H. A n k u m (Amsterdam). Przedstawił on referat pt. *Observation sur le pret maritime en droit romain – thème cher à Henryk Kupiszewski*. Wystąpienie prof. Alessandro C o r b i n o (Catanzaro) dotyczyło *Il numero chiuso dei diritti reali e l'esperienza giuridica romana*. Następnie prof. J. K o d r ę b s k i wygłosił referat o *L'axiologie des juristes romaines*. Po dyskusji, w której poglądy wymieniali Stefan K a r o ł a k i profesorowie O. B e h r e n s, L. C a p o g r o s s i – C o l o g n e s i i J. B a r d a c h, wystąpił prof. J. M o d r z e j e w s k i – M é l è z e z obszernym referatem pt. *Mutilare genitalia philosophie greque, christianisme et droit romain*.

Trzeci dzień obrad, w którym przewodniczył prof. Władysław B o j a r s k i (UMK), rozpoczęło wystąpienie dr Anny P i k u ł s k i e j R o b a s z k i e w i c z (UŁ) pt. *La securit publique au Bas Empire*. Następnie analizą charakteru i funkcji reguł w prawie rzymskim w kontekście rozważań Arystotelesa dotyczących przesłanek większych syllogizmów zajęła się Agnieszka K a c p r z a k (UW) w referacie pt. *Regulae a maximae*. Jerzy K r z y n ó w e k (UW) w wystąpieniu pt. *Utilitas navigandi* poruszył kwestie szczególnego znaczenia żeglugi i ochrony osób korzystających z usług *magistri navis*. Natomiast Franciszek L o n g c h a m p s d e B é r i e r (UW) zajął się *Nietykalnością posła w Rzymie okresu pryncypatu* – tematem bardzo bliskim profesorowi K u p i s z e w s k i e m u w ostatnich latach. Referat pt. *Od Bolonii po współczesność* wygłoszony przez prof. Edwarda S z y m o s z k a (UŚ–UWr) zakończył obrady międzynarodowej sesji, która podjęła temat wzajemnych relacji pomiędzy prawem rzymskim a współczesnością.

Franciszek Longchamps de Bériér